

התנתא למשיחא בדרף היומיי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות שקמצן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כיפורים שלא רחץ ידיו ורגליו ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה ע"ג רגלי חבירו פסול 1.....
- ב. קמץ בשמאל פסול 2.....
- ג. קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול 3.....
- ד. הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר שקמצו מבורץ וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו 3.....
- ה. שחיטת פרה בזר פסולה 4.....
- ו. פרה דקדשי בדק הבית היא 5.....
- ז. ליוצא שאם עלה לא ירד 6.....
- ח. וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות 7.....
- ט. לעולם עבודה היא ולא גמרה עבודתה עד דעביד לה מתן כלי 8.....

דף ו.

א. אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות שקמצן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כיפורים שלא רחץ ידיו ורגליו ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה ע"ג רגלי חבירו פסול

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומיי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כל המנחות¹ שקמצינ² או נתנן בכלי או הוליך או הקטיר אחד³ מן הפסולין לעבודה, הרי הם פסולות, ואינו מועיל להחזירן לכלי שרת ולחזור לקמוץ⁴. וכן אם לקט הלבונה פסל, אף על פי שלא קמוץ. כמבואר להלן דף יג בעזה"ת.

ג. קמץ בשמאל פסול

ואין עבודה⁵ אלא בימין, ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה, וכבר התבאר במסכת יומא דף מט. וזבחים דף יד. וטו. שמי שעבד בשמאלו⁶, פסל וחילל עבודתו. ובכלל זה הולכת הדם ואין עבודה אלא בימין⁷, ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה⁸, קבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה, שהמסייע אין משגיחין עליו⁹.

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה א

² ואע"ג שקמיצה במנחה כנגד שחיטה בזבח מכל מקום כיון שקמיצה אינה אלא בכהן ובור פסולה ה"ה לשאר פסולין. זבח תודה שם ד"ה אחד מנחת

³ ודע שלא נתבאר בדברי רבינו אם הליכת הזר לאחר מתן כלי פוסלת או לא אך מ"ש מקמיצה ואילך מצות כהונה נ"ל דפוסל משום דהוי דומיא דהולכת דם למזבח דפסולה בזר ועוד דכיון דמחשבה פוסלת בהולכת הקומץ ה"ה דפוסל הזר והכי אמרי' בספ"ק דזבחים הולכה בזר מחלוקת ר"ש ורבנן ואיתא נמי התם הולכה שלא ברנל מחלוקת ר"ש ורבנן הרי דמדמינן להו להדדי אך לא ידעתי אי בעינן הולכה ברנל כי היכי דבעינן בהולכת הדם ובסוף הקומץ זוטא (דף ט"ז) אמרינן קסבר ר"י כל עבודה שאינה מתרת עבודה חשובה היא לפגל עליה ופירש"י כל עבודה שאינה מתרת כגון הולכה דלא מעכבא דאפשר להושיט זה לזה ע"כ. ור"י הוא מן הסוברים דהולכה שלא ברנל לא שמה הולכה וכדאיתא בספ"ק דזבחים ומ"מ עדיין הדבר בספק אצלי וצריך להתלמד ממקום אחר. מל"מ שם.

⁴ תורת הקדשים ב: אות ח

⁵ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ה הלכה יח

⁶ רמב"ם שם פרק ט הלכה טו ושם מנה כל הפסולין לעבודה שמונה עשר "ואלו הן: העובד ע"ז, הזר, בעל מום, הערל, הטמא, טבול יום, מחוסר כפורים, האונן, השכור, מחוסר בגדים, יתר בגדים, פרום בגדים, פרוע ראש, שלא רחץ ידים ורגלים, היושב, מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר חוצץ, מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר חוצץ, מי שעבד בשמאלו, כל אלו פסולין לעבודה ואם עבדו חללו, הוץ מפרוע ראש וקרוע בגדים והשוחט לע"ז בשוגג, שאם עבדו עבודתן כשירה". וכ"כ בזבח תודה כאן ד"ה זר עיי"ש

⁷ ותו נלפע"ד דאף דבאיטר שעבד, ליכא לספוקי באיזה יד יעבוד, דהרי בל"ז עבודתו פסולה דבעל מום הוא; עכ"פ גם בשולט בבי' ידיו, אף דקיי"ל כרבנן דאברותי הוא, דאתחזקת בשמאל ככבורות מה: אפ"ה גם הוא בעבד בשמאל עבודתו פסולה, דאע"ג שנתחזקה השמאל, לא נקראת ימין והרי כל מקום שנאמר יד ואצבע אינו רק מה שנקרא ימין וזבחים כד. חומר בקודש שם כב

⁸ צ"ע מהא דכתב הרמב"ם בפרק ב' מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ"ד האימורים ואברי העולות והקמצים וכו' בין בימין בין "בשמאל" הרי אלו כשרים עכ"ל, הרי הקטרת הקומץ דהוא אחד מד' עבודות במנחה כשר גם "בשמאל", והכא סתם דכל עבודה פסול בשמאל.

⁹ רמב"ם שם הלכה יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

וכן קמיצת¹⁰ המנחות צריך שתהיה בימנו של כהן כשאר עבודות וכן נתינת הקומץ לכלי שרת צריך להיות בימנו, קומץ בשמאל אפילו לא נתן לכלי שרת פסל¹¹, קומץ בימינו¹² ונתן לשמאלו ואחר כך נתנו לכלי, קומץ מכלי קודש ונתן לכלי חול פסל.

ג. קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד. שאם קמץ ועלה¹³ בידו צרור או גרגר מלח או קורט לבונה, נמצא שהיה הקומץ חסר ופסול¹⁴, שנאמר (ויקרא ב פסוק ב) מלא קמצו ואינו מועיל לחזור ולקמוץ.

ד. הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר שקמצו מבורץ וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו

כיצד קומצין מנחות הנקמצות¹⁵, כדרך שקומץ כל האדם פושט אצבעותיו על פס ידו וקומץ, קמץ בראשי אצבעותיו או מן הצדדין לא יקטיר ואם הקטיר הורצה, ואם הוסיף בקומץ כגון שהרחיק אצבעותיו וקמץ, או שבצבץ ויצא מכל צד¹⁶ וכן אם קמץ רק בראשי אצבעותיו¹⁷ הרי זה פסול.

¹⁰ תורת הקדשים שם יד: מ

¹¹ זבחה תודה שם ג.

¹² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ב

¹³ רמב"ם שם הלכה ג

¹⁴ ואף על גב דמלח שייך להקרבתו ומולחין את הקומץ בשעת הקטרה וכ"ש לבונה דאיכבע בהדי מנחה מעיקרא, מ"מ פוסל (גמ'). ויש עוד טעם לפסול משום הציצה דאם הצרור וכו' באמצע הקומץ הלא יש הציצה בקומץ גופה, ואם הוא בין הקומץ לידו הרי יש הציצה בין ידו להקומץ, אלא דאם הוא מן הצד למעלה אצל גודל או למטה אצל קמיצה דליכא הציצה בזה הוצרכנו לטעם דחסרון מהקומץ (גמ' יא, א). ונראה דאע"ג דאלו לא היה הצרור וגם על מקומו לא היה סלת לא היינו פוסלין משום חסרון קומץ, דמי יוכל לצמצם בקורט אחד בפחות ויתר, מ"מ מדיש קורט מאיזה דבר שעל מקומו היה יכול להיות סלת מקרי חסר ופסול (בגלע"ד). ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמא סעיף יא

¹⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יג

¹⁶ רש"י ויקרא ב ב וזהו פירוש מבורץ

¹⁷ ודע דבמתניתין תנן התם (קמצו בראשי אצבעותיו פסול) מפני שאמרו הקומץ החסר והיתר פסול איזהו יתר שקמצו מבורץ וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו ופירש"י בראשי אצבעותיו מעט שלא פשמו על פס כל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דף ו:

ה. שחיטת פרה בזר פסולה

כבר התבאר במסכת יומא דף מב. ודרף מג: ולעיל דף יד: שלר' יוחנן¹⁸ שם "לא מצינו שחיטה בזר פסולה", וכן להלכה פר כהן גדול של יום הכפורים¹⁹, אף על פי שנאמר בו (ויקרא טז פסוק יא) וְהִקְרִיב אֶהְרֶן וּגְוֹ וְשָׁחַט אֶת פֶּרַח הַחֲטָאתָ אֲשֶׁר לוֹ, אם שחטו זר כשר²⁰.

ולפיכך אף פרה²¹ אדומה ששחט הזר כשירה²², שאין לך שחיטה פסולה בזר. אולם שאר מעשיה²³ כל שנעשית שלא בכהן הלוּבש ארבעה כלים של כהן הדיוט, או במחוסר בגדים, או שעשאה בבגדי זהב ואפילו הוא כהן גדול²⁴, או בבגדי חול²⁵, פסולה.

היד ולא הוצרך רבינו לכתוב זה שמאחר שכתב בדרך שקומץ כל אדם פושט אצבעותיו על פס ידו וקומץ ממילא משמע שכל שפיחת מזה פסול. ומ"ש ואם הוסיף בקומץ וכו'. זהו שכתבתי בסמוך ששנינו הקומץ היתר פסול. כס"מ שם.

¹⁸ ועיי' ספרי חקת פסקא קב"ג שסתם ג"כ כדעת זו להכשר

¹⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה ב

²⁰ ואע"ג דשחיטה מעכבא כיון דלאו עבודה היא כשרה בזר ולכאורה קשה דא"כ הכי נמי בהגדרה כיון שכתב רבינו ז"ל דלאו עבודה היא אף על גב דמעכבא ליתכשרה בזר. וי"ל דשחיטה לא דמי להכא דהתם לאו עבודה כלל שנוהגת בחולין או בנשים ועבדים וכו' וכדפירשו שם התוס' ז"ל מה שאין כן בהגדרה דלא קרי לה שאינה עבודה אלא משום דאיכא מ"ד דכשרה בסגן וכדכתב רש"י ז"ל בפרק טרף בקלפי. לחם משנה הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ג הלכה ג

²¹ רמב"ם שם

²² בסוגיין ביומא מב. אליבא דרב משני שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ועיי"ש בפירש"י דבפרה ודאי לאו משום דעבודה הוא פסולה בזר דהא קדשי בדק הבית היא אלא גזירת הכתוב הוא דומיא דמראות נגעים עיין שם ואמנם הרמב"ם דס"ל דפרה קדשי מזבח היא כמ"ש פ"א מהל' פרה נדחה שינויא דהש"ס ועיין תוס' חולין דף י"ב ד"ה חטאת ולכך פסק הרמב"ם בפרה דלא כרב אבל בפרו [של כה"ג] פסק כרב ור' יוחנן וזה ברור. בית אל

²³ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ד הלכה ג

²⁴ רמב"ם שם פרק א הלכה ב

²⁵ ושעמא דמלתא איתא בספרי זאת חוקת ר"א אומר נאמר כאן חוקה ונאמר להלן חוקה מה חוקה האמורה להלן בבגדי לבן אף חוקה האמורה כאן בבגדי לבן הכתוב מדבר וכבר הביא רבינו ברייתא זו בפ"י המשנה. והנה דבר ידוע הוא דבגדי לבן שהיה לובש כ"ג ביום הכפורים אינן דומים לבגדי כהן הדיוט לפי שבגדי כהן הדיוט האבנט היה כלאים אך בגדי לבן שהיה לובש כ"ג ביום הצום לא היה בו כלאים כלל. וכל זה מבואר בפ"ח מהלכות כלי המקדש. ולפי מ"ש דמג"ש דחוקה האמורה ביוה"כ ילפינן לה נראה דהבגדים שלובש כהן השורף את הפרה הם דוקא הבגדים שלובש כ"ג ביום הצום ולא בגדי כהן הדיוט. והכי דייק לישנא דמתניתין דקתני ובכלי לבן היתה נעשית ומשמעות כלי לבן הם הבגדים שלובש כ"ג ביום הצום וכמ"ש רבינו בפ"ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

יש המסתפקים אם זר שוחט לכתחלה כבכל הקדשים²⁶. או דווקא בדיעבד. ויש שכתבו שאינו אלא כשר בדיעבד²⁷.

י"א ששאר פסולי עבודה²⁸ כגון נשים ועבדים, אינם כשרים אפילו דיעבד לשחיטת פרה אדומה, ומסתפקים האם כשרים בדיעבד לשחיטת פרו של כהן גדול. וי"א²⁹ שאשה כשרה לשחיטת פרה אדומה, ופרו של כהן גדול וכן השחיטה כשרה בלילה.

ו. פרה דקדשי בדק הבית היא

כבר התבאר במסכת עבודה זרה דף כג: ובזבחים דף יד: שכל המומין הפוסלין³⁰ בקדשים פוסלין בפרה שנאמר (במדבר יט פסוק ב) **אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם**³¹, היתה יוצא דופן או מחיר או אתנן או טרפה או שנרבעה פסולה,

מהלכות כלי המקדש דין ג'. ולפי זה יש לתמוה על רבינו שכתב והעושה אותה לובש ארבעה כלים של כהן הדיוט דמנ"ל דין זה מאחר דמנ"ש דיום היום מייטנין לה ואף על גב דבתוספתא פ"ג דפרה תנן מצותה בד' בגדי לבן של כהן הדיוט אין זה מהקושי דאפשר דהתוספתא סברה דאכנט של כהן הדיוט גם כן היה של בון ולא היה כלאים שהרי דבר זה מחלוקת דתנאים הוא כדאיתא בפ"ק דיומא (דף י"ב) ובפ"ב (דף כ"ג) אך לרבינו שפסק דאכנטו של כהן הדיוט היה כלאים יש לתמוה דאיך פסק כאן דלובש ד' כלים של כהן הדיוט. וראיתי לרבינו בפירוש המשנה שכתב וכלי לבן הם אותם שהיה לובש כ"ג ביום הכפורים לעבודת היום כמו שהתבאר בפסוק ואמנם הם ד' כלים שהיה לובש כהן הדיוט לעבודה ולשון התוספתא מצותה בד' כלי לבן של כהן הדיוט ע"כ. ולא יכולתי להלום דבריו שרצה להשוות בגדי כהן הדיוט לבגדי לבן של כ"ג והדבר צריך אצלי תלמוד. מל"מ שם פ"א ה"ב

²⁶ וכן נ"ל עיקר, וראיה לזה מהא דפריך שם ביומא לשמואל דמכשיר בפרה מקרא דושחט אותה לפניו, ומתריץ שיהא זר שוחט ואלעזר רואה, הרי אומר דזר שוחט דמשמע להדיא אפילו לכתחלה, וממילא דה"ה בפרו של כה"ג. ותמיהני על הרמב"ם שלא כתב דין זה שיהא אלעזר רואה, דגם בהל' פרה אדומה לא הזכיר זה. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קכג סעיף ז - ח

²⁷ החפ"ז חיים בלקוטי הלכות טו. - :

²⁸ טמא לכאורה כשר בדיעבד שהרי הרמב"ם שם כתב על טמא "ואם עבר ושחט הזבח כשר, וכן פר כהן גדול של יום הכפורים" וכו'.

²⁹ החפ"ז חיים בלקוטי הלכות טו. אך עיין שם בעין משפט י שנשאר בצ"ע דילמא דינה בזה כשאר קדשים, שהרי תמא קרייה רחמנא ואינה קדושת דמים.

³⁰ רמב"ם שם

³¹ יש להסתפק אם מום עובר פוסל בפרה שהרי בקדשים הוצרכנו על מום עובר פסוק אחר, כדתינא בת"כ פ' אמור: אשר בו מום אין לי אלא בעל מום קבוע בעל מום עובר מניין, ת"ל: כל אשר בו מום לא תקריבו, ובפרה ליכא אלא חד קרא אשר אין בה מום, אפשר דאין מום עובר פוסל בה. ומ"מ נראה כיון דהתורה שיוותה לקדשים לעניין מומין גם מום עובר פוסל בה. וכן יש להסתפק אם מטיל מום בפרה עובר בלאו כבכל הקדשים, דדרשינן מכל מום לא יהיה בו שאפילו לגרום לו מום אסור כדאיתא בבכורות [ל"ד א], אם גם בפרה כן הוא או דילמא כיון דבפרה ליכא קרא להכי אינו עובר בלאו, וכן נלע"ד עיקר דאין זה דבר שבגופו שנוגע לעניין הקרבתו ולא עדיפא מניזה והלב לאחר פדיונו. ועוד נלע"ד דהנה יש במומי קדשים שאינם מומין ומ"מ אין מקריבין אותן לפי שאינן מן המוכחר והתורה אמרה מבהר נדריך כמבואר ברמב"ם פ"ב מאיסורי מזבח דין ח', דאין זה בפרה דבה לא כתיב מבהר נדריך, וגם מטעם תמא קרייה רחמנא ליכא דתמא אינה באה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שכל הפוסלין את הקדשים למזבח פוסלין את הפרה ואף ע"פ שהיא כקדשי בדק הבית הואיל וקראה הכתוב (שם פסוק ט) חטאת³².

ז. ליוצא שאם עלה לא ירד

כבר התבאר במסכת זבחים דף כז. וסח: שזבה³³ שיצא חוץ לעזרה, או קדשי קדשים שנשחטו בדרום או שנתקבל דמם בדרום³⁴, אף על פי שכל אלו פסולים, אם עלו לראש המזבח לא ירדו. וי"א³⁵ שקדשי קדשים שנשחטו בדרום אם עלו ירדו, ויש מחלקים³⁶ אם משלה בהן האור לא ירדו, ואם לא משלה בהן האור ירדו.

בגדר, ועוד דבקרבות גופה פסק הרמב"ם שם דבדיעבד הקרבנות עולה, א"כ בפרה מותר גם לכתחלה. ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן נד סעיף ד – ה

³² ויש בזה שאלה דהא בכל מקום שאמרו דפרה קדשי בדק הבית היא אומר הש"ס על זה חטאת קרייה רחמנא, כלומר דינה כחטאת, א"כ אכתי הך אשר אין בה מום מיותר כיון דינה כחטאת. אמנם באמת מצינו דלכמה דברים אין דינה כקדשים, והיינו שאינה עושה תמורה כדאמרינן בתמורה (כ"ב) משום דקדשי בדק הבית היא. ובבכורות (כ"ה ב) אמרינן דאין בפרה איסור גיזה ועבודה לאחר שנפדית משום דקדשי בדק הבית היא, ולכאורה קשה הא חטאת קרייה רחמנא. אך התוס' בחולין (י"א. ד"ה חטאת) אסברו לה דמה שבנוף הפרה חטאת קרייה רחמנא ודינה כקדשים, אבל מה שאינו בגופה כמו תמורה או אחר פדייה לגיזה ועבודה קדשי בדק הבית היא ע"ש. מיהו עכ"פ לאו לכל מילי דינה כקדשים. ולפ"ז אלולי דכתיב אשר אין בה מום הייתי אומר דחטאת קרייה רחמנא רק בשעת עבודה, והיינו לעניין שלא לשמה או מחשבת חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכיוצא באלו, אבל קודם עבודתה קדשי בדק הבית היא ואין המום פוסל בה, והשתא שאמרה תורה דהמום פוסל בה וממילא דחטאת קרייה רחמנא גם לעניין מומין א"כ בע"כ צריך לחלק בין גופה ולא גופה, או לאחר פדייה דהוי כלאו גופה וכדברי התוס' שהבאנו. ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן נד סעיף ב – ג

³³ רמב"ם פסולי המוקדשין פרק ג הלכה ז

³⁴ בכס"מ כתב יש לתמוה דבריש מעילה (דף ב') גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום וקיבל דמן בצפון בצפון וקיבל דמן בדרום אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע לא פליגי שאם עלו ירדו. ורבינו שפסק בסמוך כר' יהודה ה"ל לפסוק כאן שאם עלו ירדו ושמא נוסחא אחרת היתה לרבינו בזה. ובלח"מ כתב "ג"ל דרבינו ז"ל סובר דפליגי אסוגיא דמעילה סוגיא דפ"ב דזבחים וסוגיא דפ' כל הפסולין ורבינו ז"ל נ"ל דסובר דפליגי סוגיי אהדדי ואית לן למפסק בתרי סוגיי לגבי חדא דהיינו ההיא דמעילה ואית לן כסוגיי דפ"ב דזבחים ודפ' כל הפסולין דאית להו דר' יהודה לא פליגי בניתנין למעלה שנתנן למטה". עי"ש מה שהאריך

³⁵ דעת רש"י

³⁶ דעת תוס' עיין ערוה"ש שם כא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקמת למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

אבל בהמת³⁷ קדשים³⁸ שיצא דמה חוץ לעזרה³⁹ אם עלתה תרד⁴⁰.

ח. וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות

הקמיצה צריכה להיות⁴¹ בעזרה דוקא ולא חוץ לעזרה שנאמר (שם) וְקָמֵץ מִשָּׁם מִמְּקוֹם שֶׁרְגְלֵי הַזֶּר עוֹמְדוֹת, כלומר בי"א אמה הראשונים של העזרה אמנם למרות שמנחות הם קדשי קדשים וקדשי קדשים שחיתתן בצפון, מ"מ

³⁷ רמב"ם שם פרק ג הלכה ו

³⁸ ועיין בתוספות זבחים כ"ה א' (הנמשך מכ"ד ב' בד"ה והרי וכו') וס"ח א' ד"ה מלך בשמאל וכו' ושם פ"ד ב' בהג"ה יוצא וכו' יעו"ש היטב ובמנחות י' ב' בד"ה והרי וכו' דדוקא בבהמה ס"ל לר"י דאם עלו ירדו אבל בעוף מודה לר"ש יעו"ש היטב. וה"נ ס"ל לרבינו בן זוה שדקדק וכתב כאן בהמת קדשים וכו' לאפוקי עוף וכו' וכן ראיתי להתוס' יום טוב בפ"ו מ"ה יעו"ש וע"ע בחי' פנים מאירות זבחים ס"ח ב' יעו"ש. הר המוריה ושהם וישפה שם

³⁹ ופסק כרבי יהודה דהלכה כמותו לגבי ר"ש כידוע ודוקא ביצא דמה אבל יצא בשרה אה"נ דאם עלה לא ירד כדאיתא בזבחים נ"א א' ס"ח ב' פ"ד ב'. הר המוריה שם. ועיין או"ש שם הלכה ז שהיוצא כשר בבמה, ולא אמר יוצא בדם כשר, שהרי יוצא באימורים כשר, שהרי כשר בבמה, נראה ברור משום דבבמה אין מעון כלי שרת, דהוי כלי חול מקבלו, ודם בעזרה נתקדש בקבלת כלי שרת, וכדאמר בסוטה (י"ד ע"ב) דאע"ג דנתקדש בשחיטה מעון כלי שרת לקדשו, וא"כ אין שייך כלל כמה לדם, לכן יצאת דמה שפיר אם עלה תרד כיון דנתקדש בכלי לא שייך למילף אותו מבמה דשם אין קודש מקבלו דכליו חול הוי, וכי נתקבל בכלי חול הוי כמו שנשפך על הרצפה. ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קכט סעיף יז גלע"ד הטעם מפני שג' אלו גרועין מכל הפסולין, והיינו כשנשחטה בלילה שאינה זמן שחיטת קרבנות כלל מקרי אין פסולה בקדש וכאלו היא חיה עדיין, ונשפך דמה ויצא דמה כיון דעיקר הקרבן הוא זריקת הדם ובו תלוי הכפרה א"כ כשאין הדם כלל שנשפך או יצא לחוץ הוי קרבן בלא דם ואין שם קרבן עליו והוי כאין פסולו בקדש, ועל פסולי מחיים מאיסורי מזבח א"צ קרא כמובן.

⁴⁰ יש להסתפק אם משלה בהם האור אם תרד או לא דאפשר דכי היכי דמהני משלה האור לשאר פסולים שירדו שיעלו ה"נ מהני להנך דלא ירדו. או דלמא לא דמי. ובס"פ פרת חטאת (דף ק"ב) גרסינן קדשי קדשים ששחטן בדרום אם עלו לא ירדו איבעיא להו ירדו מהו שיעלו כך היא גירסת התוס' שם וכתבו דבריש פ"ק דמעילה נחלקו רבא ורב יוסף אם עלו מהו שירדו והכא פשיטא ליה דאם עלו לא ירדו הכא מיירי במשלה בהם האור ומש"ה אליבא דכ"ע אם עלו לא ירדו. נקמינן דאף לרבא דס"ל בשחיטת דרום אם עלה ירד אם משלה בהם האור לא ירד וה"ה לדין בשאר פסולים כגון שחיטת לילה או נשפך דמה או יצאת דאם משלה בהם האור לא ירדו. ומיהו ג"ל דאליבא דכ"ע אם ירדו הנך פסולים אף על גב דמשלה בהם האור לא יעלו ורב יוסף דקאמר יעלו היינו דוקא בשחיטת דרום דס"ל דאם עלה לא ירד אפילו שלא משלה בו האור מהני ליה משלה בו האור לאם ירד שיעלה. אבל בדברים שאם עלה ירד לא מהני משלה בו האור אלא חד דרגא דהיינו שאם עלה לא ירד אבל לא תרי דרגי שאם ירד יעלה. ומחלוקת זה דאם ירדו מהו שיעלו תלוי באותו מחלוקת דפ"ק דמעילה דאם עלו מהו שירדו. ורבינו לא ביאר לנו דין זה ואולי גירסתו היא כגירסת רש"י ז"ל. ועיין ברכת הזבח ריש דמ"ח ודו"ק. מל"מ שם.

⁴¹ ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמא סעיף יב - יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הקמיצה בכל⁴² מקום בעזרה ואם קמין בהיכל כשירה. כמו שהתבאר במסכת זבחים דף סג.

קמין עד שהוא⁴³ בחוץ ונכנס לפניו יחזור ויקמוץ⁴⁴ בפנים וכשר⁴⁵. וקמיצה הראשונה שורפה במקום ששורפין פסולי המוקדשים כיון שנפסלה.^{יג.}

ט. לעולם עבודה היא ולא גמרה עבודתה עד דעביד לה מתן כלי

היתה המנחה שלא⁴⁶ בכלי שרת, או שהיתה קומצה שלא בכלי שרת, או שהעלהו למזבח שלא בכלי שרת, או שבללה בשמנה חוץ לעזרה פסולה עד שתהיה בלילתה בפנים.

⁴² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ט יב

⁴³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ד

⁴⁴ ולכן לא קאמר יחזיר כלומר שיחזיר הקומץ להכלי אלא יחזור ויקמוץ כלומר קמיצה אחרת.

⁴⁵ וזהו תוספתא בפ"ה דמנחות, ולשון התוספתא לפנינו: קמין על שבחוץ ונכנס וכו', ואין הלשון מתוקן וצ"ל עד שהוא בחוץ. ויש בזה שאלה, והרי כיון שהמנחה יצאה לחוץ הרי נפסלה ביוצא שהרי נתקדשה בכלי שרת.

ואפשר לומר דלכן דקדק לומר עד שהוא בחוץ כלומר שהוא עמד בחוץ והמנחה בפנים, אמנם באמת רבותינו בעלי התוס' במנחות (ט, א ד"ה ר"ל) הוכיחו דאף שנתקדשה בכלי אינה נפסלת ביוצא וכן האריכו בזבחים (כ, ב) ובסוכה (ג, א) דקדושת כלי שרת אינה נפסלת ביוצא ע"ש.

⁴⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

